

ВОНА НЕ ЗНАЛА, ЩО СМЕРТЬ – ЦЕ ЛИШЕ ПОЧАТОК...

ТЕСС ГЕРРИТСЕН

ДВІЙНИК

БЕСТСЕЛЕР THE NEW YORK TIMES

ТЕСС ГЕРРИТСЕН
ДВІЙНИК

ЗАХОПЛИВИЙ ТРИЛЕР

ВІД АВТОРКИ РОМАНІВ «ХІРУРГ» ТА «АСИСТЕНТ»

Мора Айлс бачила чимало страшних речей. Коли працюєш судмедекспертом, уже не боїшся смерті. На секційний стіл потрапило тіло жінки, як дві краплини води схожої на Мору. Судмедексперта охопив справжній жах. Хто ця незнайомка? Загадкова сестра-близнючка? Чи це просто збіг? Але якщо так, то на кого насправді полював убивця: на цю дівчину чи на Мору? Можливо, це попередження? Час знайти відповіді на всі запитання, випередивши вбивцю та напавши на слід того, хто роками уникав правосуддя...

www.bookclub.ua

ISBN 978-617-12-4948-6

9 786171 249486

TESS

GERRITSEN

Body Double

A NOVEL

**ТЕСС
ҐЕРРИТСЕН**

ДВІЙНИК

РОМАН

ХАРКІВ **КЛУБ**
2018 **СІМЕЙНОГО**
ДОЗВІЛЯ

УДК 821.111(73)
Г37

Жодну з частин цього видання
не можна копіювати або відтворювати в будь-якій формі
без письмового дозволу видавництва

Перекладено за виданням:
Gerritsen T. *Body Double : A Novel* / Tess Gerritsen. —
New York : Ballantine Books, 2014. — 512 p.

Переклад з англійської *Олени Оксенич*

Дизайнер обкладинки *IvanovTCH*

ISBN 978-617-12-4948-6
ISBN 978-0-345-54771-2 (англ.)

© Tess Gerritsen, 2004
© DepositPhotos.com / Violin, anatsk-wong, обкладинка, 2018
© Hemiro Ltd, видання українською мовою, 2018
© Книжковий Клуб «Клуб Сімейного Дозвілля», переклад та художнє оформлення, 2018

Присвячується Адаму та Данієль

ПОДЯКИ

Письменництво — самітницька робота, однак жоден письменник насправді не працює сам. Мені пощастило мати підтримку й допомогу Лінди Мерроу та Джини Сентрелло в «Баллантайн букс», Мег Ралі, Джейн Беркі, Дона Клірі та надзвичайної команди в агенції Джейн Ротросен, Селіни Волкер з «Трансворлд» та, — що найважливіше, — мого чоловіка Джейкоба. Моя найщиріша вам вдячність!

ПРОЛОГ

Хлопець знову спостерігав за нею.

Чотирнадцятирічна Еліс Роуз спробувала зосередитися на екзаменаційних питаннях, що лежали перед нею, але в голові в неї була зовсім не англійська: там був Елайджа. Вона відчувала його погляд, наче промінь на обличчі, відчувала його жар на щоці і знала, що шаріється.

«Еліс, зосередься!»

Наступне питання розмазалося під час копіювання, і їй довелося зіщулитися, щоб розібрати слова.

«Чарлз Діккенс часто обирає для персонажів імена, які пасують до їхнього характеру. Наведіть приклади й опишіть, чому ці імена пасують саме цим персонажам.»

Еліс пожувала олівець, намагаючись згадати відповідь. Але вона не могла думати, поки за сусідньою партою сидів він, так близько, що можна було вдихнути його запах — хвойне мило та деревний дим. Багато запахів. Діккенс, Діккенс, та кого обходить той Чарлз Діккенс, і його Ніколас Ніклбі, і нудна англійська, коли на неї дивиться шикарний Елайджа Ленк? Боже, він *такий* красень — чорне волосся, сині очі. Очі Тоні Кертіса. Коли вона вперше побачила Елайджу, саме так і подумала: він страшенно схожий на Тоні Кертіса, вродливе обличчя якого сяє зі сторінок її улюблених журналів «Сучасний екран» та «Фотоплей».

Дівчина нахилила голову, волосся впало їй на обличчя, і вона крадькома кинула погляд крізь цю біляву завісу. Серце тьохнуло, коли вона збагнула, що це правда — він справді дивиться на неї, і не зневажливо, як інші хлопці в школі — ті злі хлопці, які змушують її почуватися недоумкуватою тьохтійкою. Їхній глузливий шепіт завжди десь поза її слухом, надто вже тихий, щоб вона могла розібрати слова. Еліс знала, що вони перешіптуються про неї, бо й дивилися тоді просто на неї. Ці ж хлопці приліпили до її шафки картинку з коровою і нав'язливо мукали, якщо вона випадково торкалась одного з них, ідучи коридором. Однак Елайджа — він дивився на неї зовсім інакше. Палкими очима. Очима кінозірки.

Еліс повільно підняла голову й подивилася на нього: цього разу без захисту серпанку з волосся, визнаючи його погляд. Елайджа вже дописав екзаменаційну роботу, перегорнув її текстом униз, відклав олівець. Усю увагу він зосередив на ній, і дівчина ледве дихала, зачарована його поглядом.

«Я йому подобаюся. Знаю. Я йому подобаюся».

Вона підняла руку до шиї, до верхнього гудзика блузки. Пальці лишили на шкірі гарячий слід. Еліс подумала про те, як Тоні Кертіс дивився на Лану Тернер — від такого погляду в будь-якої дівчини заплітався язик і підгиналися коліна. За ним неодмінно мав іти поцілунок. Зображення на екрані завжди розмивається саме в цю мить. Для чого це робиться? Чому нечітким стає саме те, що найбільше хочеться побачити...

— Клас, час вийшов! Здавайте роботи, будь ласка.

Еліс знову повернулася до своєї парти, до нечітко надрукованого бланку екзаменаційної роботи, половина питань на якому лишилися без відповіді. О ні. Куди подівся час? Вона ж *знає* відповіді. Їй треба ще кілька хвилин...

— Еліс. Еліс!

Дівчина підняла очі й побачила простягнуту руку місіс Мері-везер.

– Ти мене не почула? Час здавати роботи.

– Але я...

– Жодних вибачень. Почни вже слухати, Еліс.

Учителька схопила її екзаменаційний листок і рушила далі поміж партами. Хоча Еліс і ледве чула шепіт дівчат за спиною, та знала, що пліткують вони про неї. Розвернулася й побачила їхні схилені голови, прикриті долонями роти, здавлене хихотіння. *«Еліс уміє читати по губах, не показуй, що ми говоримо про неї».*

Дехто з хлопців теж реготав, тицяючи в неї пальцями. З чого тут сміятися?

Еліс опустила очі й, на свій жах, побачила, що верхній гудзик блузки відвалився, широко розчахнувши комір.

Продзвенів дзвінок, оголошуючи кінець занять.

Еліс підхопила свою шкільну сумку, притиснула її до грудей і вибігла з класу. Вона не наважувалася ні на кого подивитися, йшла не зупиняючись, схиливши голову, відчуваючи, як до горла підступають ридання. Рвонулася до вбиральні й замкнулась у кабінці. Заходили інші дівчата, сміялися, чепурилися перед дзеркалами, а Еліс ховалася за зачиненими дверима. Вона відчувала різні запахи їхніх парфумів, відчувала рух повітря щоразу, як відчинялися двері. Ці золоті дівчата, у новеньких светрах і кардиганах до пари... Вони ніколи не губили гудзиків, не приходили до школи в заношених спідницях і черевиках із картонними підошвами.

«Ідіть звідси. Будь ласка, ідіть звідси всі».

Нарешті двері припинили розчахуватися.

Еліс притиснулася до дверей кабінки, дослухаючись, чи не лишився хтось у туалеті. Коли визирнула в щілину, перед

дзеркалом нікого не було. Тільки тоді вона наважилася вийти з убіральної.

Коридор був так само порожній, на сьогодні всі розійшлися. Не лишилося нікого з її мучителів. Зіщулившись, наче захищаючись, дівчина йшла довгим коридором із побитими шафками та афішами танців на Гелловін — уже за два тижні. Танці, на які вона точно не піде. Приниження на вечірці минулого тижня досі пекло її і, певно, пектиме довіку. Дві години вона стояла під стіною сама, чекаючи, сподіваючись, що якийсь хлопець запросить її. Коли хлопець до неї нарешті підійшов, танці тут були ні до чого: він раптом склався у попереку і зблював їй на черевики. Більше ніяких танців. Еліс у цьому містечку всього лиш два місяці, але їй уже хочеться, щоб мати зібрала їхні речі й вони знову переїхали кудись, де можна почати спочатку. Де все нарешті буде інакше.

Тільки от цього ніколи не буде.

Еліс вийшла зі школи під осіннє сонце. Зігнулася над велосипедом, зосередилася на замку так, що не почула кроків. Тільки коли його тінь упала їй на обличчя, дівчина зрозуміла, що поряд із нею стоїть Елайджа.

— Привіт, Еліс.

Вона рвучко підвелася, велосипед упав на бік. Господи, яка вона дурепа. Як можна бути такою незграбною?

— Важкий був екзамен, правда ж?

Він говорив повільно й виразно. То була ще одна риса, яка їй дуже в Елайджі подобалася: на відміну від інших, його голос завжди був зрозумілий, чіткий. І він завжди показував їй свої вуста. «Він знає мою таємницю, — подумала вона. — І все одно хоче бути мені другом».

— Ти на всі питання відповіла? — запитав Елайджа.

Еліс нахилилася підняти велосипед.

— Я знала всі відповіді. Просто треба було більше часу.

Випроставшись, дівчина помітила, що погляд хлопця ковзнув до її блузки. До дірки, яку лишив зниклий гудзик. Щоки в неї спалахнули, вона схрестила руки.

— У мене є шпилька, — сказав він.

— Що?

Елайджа дістав із кишені англійську шпильку.

— Я сам постійно гублю гудзики. Це якось принизливо. Дозволь, я застігну.

Дівчина затримала подих, коли він потягнувся до її блузки. Їй ледве вдалося стримати тремтіння, коли його палець ковзнув під тканину, щоб застігнути шпильку. Вона запитала себе: «Чи він відчуває, як калатає моє серце? Чи знає, як мені паморочиться від його доторку?»

Елайджа на крок відступив, і Еліс змогла видихнути. Опустила очі: дірка тепер була скромно закрита.

— Так краще? — запитав хлопець.

— О. Так! — Дівчина замовкла, зібралася. Тоді з королівською гідністю мовила: — Дякую, Елайджо. Ти дуже уважний.

Промайнула мить. Десь каркали ворони, й осіннє листя яскравим полум'ям поглинало гілки над їхніми головами.

— Ти можеш де в чому мені допомогти, Еліс? — запитав Елайджа.

— У чому саме?

«Яка дурна відповідь. Треба було сказати: «Так! Так, я що завгодно для тебе зроблю, Елайджо Ленк».

— Я маю проект із біології. Мені для нього потрібен партнер, і я не знаю, кого ще попросити.

— Що за проект?

— Я тобі все покажу. Треба піти до мене додому.

До нього додому. Вона ніколи не була вдома у хлопця.

Еліс кивнула.

— Я тільки книжки додому занесу.

Елайджа зняв зі стійки свій велосипед. Майже так само побитий, як у неї — іржаві щитки, з сидіння відлущується вініл. Із цим старим велосипедом він подобався їй ще більше. «Ми справжня пара, — подумала вона. — Тоні Кертіс та я».

Спочатку вони заїхали додому до дівчини. Вона не запросила його зайти, надто вже соромилася обшарпаних меблів, фарби, що лускою відставала від стін. Тож просто забігла, кинула сумку з книгами на стіл у кухні й вибігла назад.

На жаль, братів пес, Дружок, вибіг за нею слідом. Саме коли вона зачиняла двері, з них викотилася чорно-біла пляма.

— Дружок! — заволала Еліс. — Ану повернися!

— Не дуже слухняний, так? — завважив Елайджа.

— Бо він дурний пес. *Дружок!*

Дворняга озирнувся на неї, махаючи хвостом, і потрюхикав дорогою геть.

— Не зважай, — сказала дівчина. — Повернеться, як нагуляється. — Вона сіла на велосипед. — То де ти живеш?

— Угорі, на Скайлайн-роуд. Ти там бувала?

— Ні.

— Треба доволі довго підніматися пагорбом. Як думаєш, витримаєш?

Еліс кивнула. «*Я для тебе що завгодно зроблю*».

Вони покотилися від її будинку. Дівчина сподівалася, що вони звернуть на Мейн-стрит, проїдуть повз кафе, у якому часто після школи збиралися діти — ставили музику на музичному автоматі, посьорбували содову. Вона подумала: «Вони побачать, як ми їдемо разом, і в дівчат щелепи повідпадають. Еліс їде із синьооким Елайджою».

Але по Мейн-стрит вони не поїхали. Натомість він звернув на Локаст-лейн, де майже не було будинків — тільки задвірки кількох закладів та службова стоянка консервного заводу «Дари Нептуна». Ну, що ж. Вона все одно їде разом із ним, чи не так? Доволі близько, щоб дивитися на те, як працюють його стегна, на його зад високо на сидінні.

Елайджа озирнувся на неї, чорне волосся затанцювало під вітром.

— Усе гаразд, Еліс?

— Усе добре.

Хоча насправду дівчина вже була виснажена, бо вони виїхали з містечка й почався підйом на гору. Певно, Елайджа щодня їздив велосипедом по Скайлайн-роуд і звук до цього: він ледве засапався, ноги рухались, мов потужні поршні. А от вона задихалася, з усіх сил штовхала себе вперед. У полі зору майнуло хутро. Еліс скосила очі й побачила, що Дружок біжить із ними. Він теж мав стомлений вигляд, висолопив язика й намагався не відставати.

— Іди додому!

— Що ти сказала? — зиркнув назад Елайджа.

— Знову цей дурний пес, — важко дихала Еліс. — Усе біжить за нами. Він же... він так заблукає.

Вона глянула на Дружка, який усе трюхикав поряд із нею, дурнувато-радісний, як водиться в собак. «Ну й добре, — подумала дівчина. — Виснажуйся. Мені начхати».

Вони й далі їхали вгору, дорога м'яко звивалася. Між деревами Еліс час від часу бачила далеко внизу гавань Фокс: вода під пообіднім сонцем здавалася розкатанною міддю. Тоді дерева стали надто густі і вона бачила тільки ліс, убраний у багряне й оранжеве. Усипана листям дорога вигиналася перед ними.

Коли Елайджа нарешті зупинився, в Еліс уже так стомилися ноги, що вона ледве вгамовувала тремтіння. Дружка ніде не було видно; лишалося тільки сподіватися, що він знайде дорогу додому, бо шукати його вона точно не піде. Не зараз, коли Елайджа стоїть тут і всміхається їй і очі в нього сяють. Він притулив велосипед до дерева й перекинув сумку через плече.

— То де твій дім? — спитала дівчина.

— От за цією доріжкою.

Він показав на під'їзний шлях і поштову скриньку, що іржавіла на стовпчику.

— То ми не зайдемо до тебе?

— Ні, моя кузина сьогодні вдома, хворіє. Її нудило всю ніч, так що до будинку ми не підемо. Усе одно мій проект тут, у лісі. Залиш велосипед. Далі пройдемося.

Еліс поставила свого велосипеда біля Елайджиного й пішла за хлопцем. Ноги в неї досі трохи підгиналися від довгого шляху нагору. Вони заглиблювалися в ліс. Тут дерева росли густо, на землі лежав килим із листя. Дівчина відважно йшла за Елайджею, відмахуючись від комарів.

— Так кузина живе з вами? — спитала вона.

— Так, минулого року переїхала до нас. Гадаю, тепер так і залишиться. Їй більше немає куди податися.

— А твої батьки не проти?

— Тільки тато. Мама померла.

— О.

Дівчина не знала, що тут сказати. Нарешті пробелькотіла просте «співчуваю», але він її наче не почув.

Підлісок став густішим, кущі ожини дряпали голі ноги. Еліс ледве встигала за Елайджею. Хлопець відривався від неї, лисав саму відчіпляти сукню від чорниць.

— Елайджо!

Він не відповів. Прямував далі, наче відважний дослідник, і сумка теліпалася в нього на плечі.

— Чекай!

— То ти хочеш подивитися чи ні?

— Хочу, але...

— То ходи.

Голос у нього ледве не зривався з нетерплячки, це її налякало. Він зупинився на кілька ярдів попереду, обернувся до неї, і дівчина помітила його стиснуті кулаки.

— Добре, — слабко вимовила Еліс. — Іду.

Ще за кілька ярдів перед ними раптом відкрилася галявина. Дівчина побачила старий кам'яний фундамент — усе, що лишилося від давно вже зниклої ферми. Елайджа глянув на неї; його обличчя було поцятковане денним світлом.

— Це тут, — мовив він.

— Що?

Хлопець нагнувся, відсунув дві дерев'яні дошки, відкривши глибоку яму.

— Поглянь сюди, — сказав він. — Я три тижні її копав.

Еліс повільно підійшла до ями, подивилася всередину. Побідне сонце скося світило з-за дерев, тому дно ями лишалося в тіні. Вона бачила шар мертвого листя, який зібрався внизу. Збоку висіла скручена мотузка.

— Це пастка на ведмедя чи щось таке?

— Могла б бути. Якби я накрив її гілками, щоб сховати яму, міг би чимало всього спіймати. Навіть оленя. — Він показав пальцем униз. — Дивися, бачиш?

Дівчина схилилася нижче. У тіні внизу щось наче м'яко блищало: з-під листя виднілися якісь білі уламки.

— Що це?

— Це мій проект.

Елайджа взявся за мотузку й потягнув.

Листя на дні ями зашурхотіло, закипіло. Еліс дивилася, як натягується мотузка, як хлопець витягує щось із тіні. Кошик. Він дістав його з ями, поставив на землю. Відкинув листя й показав те, що сяяло білим на дні ями.

То був маленький череп.

Елайджа підняв його з листя, і дівчина побачила жмутки чорного хутра, тонкі ребра. Вузлуватий ланцюг хребта. Кістки ніг, тендітні, мов гілочки.

— Правда, це щось? Уже навіть не смердить, — сказав він. — Пролежав там уже майже сім місяців. Коли я востаннє перевіряв, на кістках ще було трохи м'яса. Тепер і його немає. Коли стало тепліше, у травні, воно почало гнити значно швидше.

— Що це?

— А не бачиш?

— Ні.

Хлопець узяв череп, легенько крутнув, відділяючи від хребта. Еліс здригнулася, коли він жбурнув його в неї.

— Не треба! — пискнула вона.

— Няв!

— Елайджо!

— Ну ти ж спитала, що це було.

Дівчина дивилася в порожні очниці.

— То це кіт?

Він дістав із сумки торбинку для покупок, почав складати туди кістки.

— Що ти робитимеш зі скелетом?

— Це мій науковий проект. Від kota до скелета за сім місяців.

— Де ти взяв kota?

— Знайшов.

— Так просто *знайшов* мертвого kota?

Елайджа подивився на неї знизу вгору. Його сині очі посміхалися. Але це вже не були очі Тоні Кертіса — тепер вони її лякали.

— Хто сказав, що він був мертвий?

Серце Еліс закалатало. Вона відступила на крок.

— Знаєш, здається, мені треба додому.

— Чому?

— Домашнє завдання. Треба зробити домашнє завдання.

Хлопець підвівся на ноги — пружно, легко, без зусиль. Усмішка зникла, змінилася виразом тихого чекання.

— Я... побачимося в школі, — мовила Еліс. Відступила, глянула ліворуч, праворуч — на ліс, який здавався однаковим у всіх напрямках. Звідки вони прийшли? Куди їй іти?

— Ти ж щойно прийшла, Еліс, — сказав Елайджа.

Він тримав щось у руці. Тільки коли ця рука піднялася, дівчина зрозуміла, що то було.

Камінь.

Удар збив її з ніг. Вона зіщулилася на землі, в очах було майже чорно, кінцівки заніміли. Дівчина не відчувала болю, тільки тупу зневіру в тому, що він її вдарив. Поповзла, не розбираючи куди. Хлопець ухопив її за щиколотки, смикнув назад. Поки він тягнув за ноги, обличчя дівчини дряпалось об землю. Вона намагалася бити його ногами, намагалася кричати, але рот забився землею та гілками, і він усе тягнув її до ями. Тільки коли ноги Еліс були вже в ямі, вона вхопилася за якийсь пагін і повисла над нею.

— Відпусти, Еліс, — сказав Елайджа.

— Витягни мене! Витягни!

— Я сказав: *відпусти*.

Хлопець підняв камінь і опустив його на її пальці.

Дівчина верескнула, пальці розтиснулися. Вона ковзнула в яму ногами вперед, упала на мертво листя.

— Еліс. Еліс.

Ошелешена падінням, вона підняла очі до неба й побачила обриси його голови: він схилився над ямою та дивився на неї.

— Чому ти це робиш? — схлипнула дівчина. — Чому?

— Нічого особистого. Хочу подивитися, скільки часу на це піде. Кішці знадобилося сім місяців. Як думаєш, скільки тобі потрібно?

— Ти не можеш так зробити!

— Па-па, Еліс.

— Елайджо! *Елайджо!*

Дерев'яні дошки ковзнули до отвору, затуляючи їй світло. Зник останній проблиск неба. «Це все не насправді, — подумала вона. — Це жарт. Він просто хоче мене налякати. Залишить тут на кілька хвилин, а тоді повернеться й витягне мене. Авжеж повернеться».

Тоді Еліс почула, як щось упало на дошки. *Каміння. Він складає зверху каміння.*

Дівчина підвелася, спробувала вибратися з ями. Знайшла суху лозу, яка одразу ж розвалилась у неї в руках. Угризалася пальцями в землю, але не могла знайти опору, не могла навіть на кілька дюймів підтягнутися й не з'їхати назад. Темряву пронизав її вереск.

— Елайджо! — кричала вона.

Їй відповідало лише каміння, яке з гуркотом падало на дерево.

1

*Pesez le matin que vous n'irez peut-être pas jusqu'au soir,
Et au soir que vous n'irez peut-être pas jusqu'au matin.*

Щоранку усвідомлюйте, що можете не дожити до вечора,
А щовечора — що можете не дожити до ранку.

Гравіювання на дощечці в паризьких катакомбах

Ряд черепів пильно дивився зі стіни химерно викладених стегнових та гомілкових кісток. Хоча стояв червень і доктор Мора Айлс знала, що на паризьких вулицях у шістдесяти футах над нею сяяло сонце, у тьмяному проході, майже до самої стелі викладеному людськими рештками, було прохолодно. Вона була знайома зі смертю, близько знайома, й незчисленну кількість разів бачила її обличчя на своєму столі для розтинів, але її приголомшив розмах цієї виставки, кількість кісток, збережених у цій мережі тунелів під Містом Світла. Кілометрова екскурсія покривала всього лиш невелику частину катакомб. Недосяжними для туристів лишалися численні бічні тунелі й камери, повні кісток: їхні темні пащі звабливо зяяли за замкненими воротами. Тут лежали рештки шести мільйонів парижан, які колись відчували дотик сонця на обличчях, відчували голод, спрагу й любов, те, як б'ються серця в їхніх грудях, як повітря тече до легень і витікає назад. Вони

й не уявляли собі, що одного дня їхні кістки буде викопано з місць спочивання на кладовищах і перенесено до цього похмурого склепу під містом.

Що одного дня вони будуть виставлені напоказ і на них витріщатимуться орди туристів.

Півтора століття тому, з метою звільнити місце для постійного припливу мертвих на переповнені паризькі цвинтарі, ці кістки було викопано й перенесено до розлогих стільників колишніх вапнякових кар'єрів, що лежали глибоко під містом. Працівники, які носили кістки, не жбурляли їх недбало на купи, а бралися за моторошну роботу з ентузіазмом, ретельно складаючи з кісток примхливі орнаменти. Немов метушливі масони, вони зводили високі стіни, прикрашені почергово рядами черепів і трубчастих кісток, перетворювали гниття на творчість. А ще розвісили всюди таблички з вигравіюваними похмурими цитатами — нагадуючи тим, хто ходить цими коридорами, що смерті нікому не уникнути.

Одна з табличок привернула Морину увагу, і вона зупинилася серед натовпу туристів, щоб прочитати її. Намагаючись перекласти слова з допомогою своєї непевної шкільної французької, вона почула недоречний дитячий сміх, що відлунював тьмяними переходами, і гугнявий техаський акцент чоловіка, який пробуркотів до дружини:

— Ну й що ти скажеш про це місце, Шеррі? У мене аж сироти по шкірі, чорти б його драли...

Техаська пара пройшла далі, їхні голоси зів'яли до тиші. Намить Мора опинилася в кімнаті сама, вдихнула пил століть. Під неясним тунельним освітленням на гроні черепів процвітала пліснява, надаючи їм зеленкуватого полиску. У чолі одного з черепів з'яв отвір від кулі, наче третє око.

«Я знаю, як ти помер».

Прохолода тунелю пробрала їй до кісток. Але вона не ворушилася, сповнена рішучості перекласти цю табличку, заспокоїти свій жах цією беззмістовною інтелектуальною загадкою. «Ну ж бо, Мора. Три роки французької в старій школі, і ти не здатна з цим розібратися?» Тепер це був особистий виклик, і всі думки про смертність тимчасово відійшли на задній план. А тоді слова набули значення, і вона відчувала, як похолола їй кров...

«Щасливий той, хто вічно бачить час своєї смерті
І щодня готується до кінця».

Раптом Мора усвідомила, що навколо тихо. Ані голосів, ані відлуння кроків. Вона розвернулася й вийшла з гнітючої камери. Як змогла так відстати від решти туристів? Вона була в тунелі сама, наодинці з мерццями. На думку спадали несподівані відключення електрики, блукання в неправильному напрямі в повній темряві. Вона чула розповіді про паризьких робітників, які століття тому губилися в катакомбах і помирали з голоду. Мора пришвидшила крок, намагаючись наздогнати інших, знову приєднатися до компанії живих. Смерть у цих тунелях була надто близькою. Здавалося, що черепи теж дивляться на неї — з відразою — і хор шести мільйонів голосів сварить її за таку огидну допитливість.

«Ми колись були живими, як і ти. Невже ти думаєш, що можеш утекти від того майбутнього, яке тут бачиш?»

Коли Мора нарешті вийшла з катакомб на залиту сонцем вулицю Ремі Дюмонсель, вона глибоко вдихнула. Хоч раз у житті вона привітала вуличний галас і тисняву натовпу, наче щойно отримала другий шанс на життя. Кольори здавалися яскравішими, обличчя — більш дружніми. Їй подумалося, що це її останній день у Парижі і тільки зараз вона має змогу справді

оцінити красу цього міста. Минулий тиждень доктор Айлс провела переважно в полоні конференц-залів на Міжнародній конференції із судово-медичної патології. Було так мало часу на огляд пам'яток, та й навіть ті екскурсії, які влаштували організатори конференції, були пов'язані зі смертю та хворобами: медичний музей, старий хірургічний театр.

Катакомби.

Яка іронія: з усіх спогадів, що їх вона привезе з Парижа, найяскравіший буде пов'язаний із людськими рештками. «Це нездорово, — думала вона, сидючи у вуличному кафе, смакуючи останнє горнятко еспресо та полуничний тарт. — За два дні я повернуся до зали для аутопсії, закритої від сонця, в оточення неіржавної сталі. Удихатиму тільки холодне, фільтроване повітря з кондиціонерів. Цей день здаватиметься спогадом про рай».

Мора не поспішала, занотувала ці спогади. Аромат кави, смак маслянистої випічки. Охайні бізнесмени з мобільними, витончені вузли на шаликах, що тріпотять на шиях жінок. Розважила себе фантазією, що безперечно зринала в голові кожного американця, який коли-небудь бував у Парижі: як би це було — не встигнути на літак? Просто лишитися тут, у цьому кафе, у цьому славетному місті до кінця життя?

Але врешті вона все ж таки підвелася з-за столу й піймала таксі до аеропорту. Зрештою, Мора покинула фантазію, покинула Париж, але тільки тому, що пообіцяла собі одного дня повернутися. Просто невідомо, коли саме.

Рейс додому затримали на три години. «Я могла б провести ці три години, блукаючи понад Сеною, — невдоволено думала Мора, сидючи в аеропорту імені Шарля де Голля. — Три години, які я могла б гуляти кварталом Маре чи шукати щось цікаве

в «Ле Аль»¹). Натомість вона стала бранкою аеропорту, настільки залюдненого, що їй не було де сісти. Коли Мора нарешті піднялася на борт літака «Ейр Франс», вона була вже втомлена й роздратована. Однієї склянки вина та обіду їй вистачило, аби провалитися в глибокий сон без сновидінь.

Вона прокинулася, тільки коли літак почав знижуватися в Бостоні. Голова боліла, призахідне сонце било в очі. Біль тільки посилювався, поки Мора чекала на багаж, дивлячись, як повз неї трапом пливають валіза за валізою — чиї завгодно, тільки не її. Він перетворився на невпинне биття у скронях, коли пізніше вона стояла в черзі, щоб подати заяву про зникнення багажу. Коли Мора нарешті сіла в таксі з самою лиш ручною поклажею, стало темно й понад усе їй хотілося прийняти гарячу ванну та чималу дозу ібупрофену. Вона осіла на задньому сидінні й знову задрімала.

Авто раптово загальмувало, розбудивши її.

— Що тут відбувається? — почула вона водія.

Стривожено подивилася затуманеними очима на мигтіння блакитних вогнів. Щоб зрозуміти, на що ж вона дивиться, знадобився час. Тоді Мора збагнула, що таксі звернуло на її вулицю, і виструнчилася — пильна, стривожена побаченням. Чотири патрульних автомобілі поліції Бруклайна стояли біля узбіччя, прорізаючи темряву блимавками.

— Схоже, там щось сталося, — сказав таксист. — Це ж ваша вулиця, так?

— Ось там мій дім. Усередині кварталу.

¹ Марє — історичний квартал у центрі Парижа, відомий великою кількістю відреставрованих палаців та будівель, дім найбільшої єврейської громади Європи. «Ле Аль» — квартал, у якому колись розташовувався центральний ринок Парижа; у 1979 році там побудовано величезний, переважно підземний торговий центр. (Тут і далі прим. перекл., якщо не зазначено інше.)

— Там, де ті поліційні машини? Навряд чи вони нас пропустять.

Наче на підтвердження слів таксиста до них наблизився патрульний, показуючи знаками, що вони мусять розвернутися.

Водій висунув голову у вікно.

— Мені тут треба пасажирку висадити. Вона на цій вулиці живе.

— Вибачай, друже. Весь квартал перекрито.

Мора нахилилася до водія:

— Послухайте, я вийду тут.

Вона заплатила, взяла свою сумку й вийшла з таксі. Хвилину тому вона почувалася млявою й неповороткою, тепер же теплий червневий вечір аж бринів від напруги. Мора пішла тротуаром, усе більше тривожачись мірою того, як наближалася до натовпу спостерігачів, як помічала все нові автомобілі рятівних служб, припарковані перед її будинком. Може, з кимось із сусідів щось сталося? Вона перебирала ймовірні жахи. Суїцид. Убивство. Подумала про містера Телушкіна, неодруженого інженера-робототехніка, який жив у сусідньому будинку. Чи не поводився він надто меланхолійно, коли вона востаннє його бачила? Подумала й про Лілі та Сьюзен, сусідок з іншого боку — активна боротьба за права геїв робила з цієї лесбійської пари адвокаток цілком вірогідні мішені. Тоді Мора побачила сусідок скраю натовпу, дуже навіть живих, і знову стривожено згадала містера Телушкіна, якого серед глядачів видно не було.

Лілі глянула вбік, побачила її. Не махнула вітаючись, тільки дивилася так, наче їй мову відібрало, і різко штурхонула Сьюзен. Та теж подивилася на Мору і від подиву роззявила рота. Інші сусіди також почали розвертатися до неї — обличчя у всіх були ошелешені.

«Чому вони на мене так дивляться? — подумала Мора. — Що я зробила?»

— *Докторе Айлс?* — витріщився на неї патрульний. — Це... це ж ви, правда?

«Дурне питання», — подумала вона.

— Це мій будинок. Що відбувається, офіцере?

Патрульний різко видихнув.

— Ем... гадаю, вам краще пройти зі мною.

Він узяв Мору під руку й провів крізь натовп. Сусіди врочисто розступалися перед нею, наче даючи дорогу ув'язненій, якій винесли вирок. Усі моторошно мовчали, було чути тільки потріскування в поліційних раціях. Вони дійшли до жовтої обмежувальної стрічки, натягнутої між кілків — кілька з них було забито в дворі містера Телушкіна. «Він пишається своїм газоном, так що цьому не зрадіє», — мимоволі спало їй на думку. Патрульний підняв стрічку, Мора пірнула під неї, заходячи, як тепер стало зрозуміло, на місце злочину.

Вона збагнула, що це саме місце злочину, бо в центрі огороженого майданчика побачила знайому фігуру. Навіть з відстані Мора впізнала детектива відділу вбивств Джейн Ріццолі. Тендітна Ріццолі на восьмому місяці вагітності скидалася на стиглу грушу в брючному костюмі. Її присутність теж збивала з пантелику. Що детектив з Бостона робила в містечку Бруклайн, за межами своєї звичної юрисдикції? Ріццолі не бачила наближення Мори, бо не зводила очей з автівки, що стояла на узбіччі перед будинком містера Телушкіна. Вона хитала головою, вочевидь засмучена, темні кучері, як завжди, безладно розсипалися.

Першим Мору помітив напарник Ріццолі, детектив Баррі Фрост. Він подивився на неї, відвів очі, а тоді несподівано витріщився знову, збліднувши з лиця. Без жодного слова потягнув напарницю за руку.

Та залякла; подібні на стробоскоп спалахи патрульних автомобілів кидали світло на сповнене недовіри обличчя. Наче в трансі, вона рушила до Мори. Тихо запитала:

— Док? Це ви?

— А хто ж іще? Чому мене всі про це запитують? Чому ви дивитесь на мене так, наче привида побачили?

— Тому що... — Ріццолі замовкла. Потрусила головою, збурила нечесані кучері. — Господи. Я на мить подумала, що ви і є привид.

— Що?

Детектив обернулася, покликала:

— Отець Брофі?

Мора не бачила священика, який стояв на узбіччі сам. Він вийшов із тіні, на шії білою плямою вирізнявся комірець. Його завжди красиве обличчя здавалося виснаженим, контуженим. «Що Деніел тут робить?» Священиків зазвичай не кликали на місце злочину, хіба що родина жертви потребувала втіхи. Але містер Телушкін був не католиком, а юдеєм, тож причини кликати священика він не мав.

— Відведете її до будинку, отче? — попросила Ріццолі.

— Хтось мені пояснить, що відбувається? — спитала Мора.

— Йдіть додому, док. Будь ласка. Пізніше все пояснимо.

Мора відчула, як рука Брофі ковзнула її талією, і міцна хватка дала зрозуміти, що опиратися не час. Вона має виконати прохання детектива. Жінка дозволила священику провести її до дверей і завважила потайне тремтіння від близького контакту між ними, тепло його тіла, яке притискалося до неї. Вона повністю усвідомлювала те, що він стоїть поряд із нею, і від того, вставляючи ключа до замка, рухалася вкрай незграбно. Вони товаришували вже кілька місяців, утім, Мора ще ніколи не запрошувала Деніела Брофі до себе додому,

і така реакція на нього нагадала їй, чому ж вона так ретельно зберігала відстань між ними. Вони ввійшли до будинку, у вітальню, де завдяки автоматичним таймерам уже горіло світло. Мора на мить зупинилася біля канапи, непевна щодо того, що робити далі.

Керівництво перебрав на себе отець Брофі.

— Сідай, — сказав він, показуючи на канапу. — Я принесу тобі випити.

— Ти мій гість. Це я маю тебе частувати, — заперечила Мора.

— Не за цих обставин.

— Я навіть не знаю, які тут обставини.

— Детектив Ріццолі розповість.

Він вийшов із кімнати й повернувся зі склянкою води — не зовсім той напій, який вона обрала б для себе зараз, але ж не годиться просити священика принести пляшку горілки. Мора сьорбнула зі склянки, ніяковіючи під його поглядом. Отець Брофі опустився в крісло навпроти й дивився на неї так, наче боявся, що вона зникне.

Нарешті вона почула, як до будинку заходять Ріццолі та Фрост, почула їхні перешіптування в передпокої з кимось третім — цього голосу Мора не впізнала. «Таємниці, — подумала вона. — Чому у всіх від мене якісь таємниці? Чого вони не хочуть мені розповідати?»

Вона підняла очі на детективів, які заходили до вітальні. Третій співрозмовник представився детективом Екертом із Бруклайна — ім'я, яке вона напевно забуде вже за п'ять хвилин. Усю увагу Мора зосередила на Ріццолі, з якою вже працювала раніше, на жінці, до якої вона ставилася з повагою і приязню.

Детективи всілися, Ріццолі та Фрост навпроти неї, через низький столик. Мора відчувала себе в меншості — четверо

на одну, і всі пильно дивляться на неї. Фрост дістав ручку й записника. Що він збирається занотовувати? Чому це схоже на початок допиту?

— Як ваші справи, док? — запитала Ріццолі м'яким стривоженим голосом.

Мора засміялася з такого банального запитання.

— Були б значно кращі, якби я знала, що тут відбувається.

— Можна спитати, де ви сьогодні були?

— Щойно приїхала з аеропорту.

— Що ви робили в аеропорту?

— Прилетіла з Парижа. З «Шарль де Голль». Політ був довгий, і я не в гуморі гратися у запитання й відповіді.

— Ви довго були в Парижі?

— Тиждень. Полетіла туди минулої середи. — Морі вчулася нотка звинувачення у безцеремонних питаннях Ріццолі, і її роздратування почало переходити у злість. — Якщо не вірите, запитайте мою секретарку, Луїз. Вона займалася моїми квитками. Я літала на зустріч...

— Ви були на конференції судово-медичної патології, це так?

Мора була заскочена.

— Ви вже знаєте?

— Луїз нам сказала.

«Вони розпитували про мене. Ще до того, як я дісталася додому, вони говорили з моєю секретаркою».

— Вона сказала, що ваш літак мав приземлитися о п'ятій годині в аеропорту Логан, — сказала Ріццолі. — Зараз уже майже десята. Де ви були?

— Виліт затримали. Якісь додаткові перевірки безпеки. Авіакомпанії нині такі параноїки, що нам ще пощастило, що злетіли лише на три години пізніше.

— Отже, ваш рейс затримали на три години.

— Я саме це щойно сказала.

— О котрій ви приземлилися?

— Не знаю. Десь о пів на дев'яту.

— Вам знадобилося півтори години, щоб доїхати з Логана додому?

— Моя валіза загубилася. Довелося писати заяву для «Ейр Франс». — Мора замовкла, раптом зрозумівши, що вона на межі. — Слухайте, у чому річ, чорт забирай? Перш ніж я відповім ще на одне запитання, я маю право знати. Ви мене в чомусь звинувачуєте?

— Ні, док. Ми вас ні в чому не звинувачуємо. Просто намаємося встановити часові рамки.

— Часові рамки для чого?

— Докторе Айлс, ви не отримували ніяких погроз? — спитав Фрост. Мора глянула на нього зачудовано.

— Що?

— Ви не знаєте нікого, хто мав би причини вам зашкодити?

— Ні.

— Ви певні?

Мора видала спантеличений смішок.

— Хіба хтось *колись* може бути в цьому певен?

— У вас мусило бути кілька судових справ, де ваші свідчення когось збісили, — припустила Ріццолі.

— Тільки якщо їх бісить правда.

— Ви нажили ворогів у суді. Тих, кого допомогли засудити.

— Я певна, Джейн, у вас теж такі є. Тільки тому, що ви виконуєте свою роботу.

— То ви не отримували ніяких конкретних погроз? У листах чи по телефону?

— Мого номера немає в довідниках. А Луїз нікому не видасть мою адресу.

— А як щодо листів, надісланих вам на адресу управління судово-медичної експертизи?

— Час від часу приходять щось дивне. Ми всі такі отримуємо.

— Дивне?

— Люди пишуть про прибульців із космосу чи про змови. Або звинувачують нас у тому, що ми приховуємо правду про розттини. Такі листи кладуть до навіженої теки. Якщо вони не містять відвертих погроз — ми передаємо їх поліції.

Мора побачила, що Фрост щось занотовує, стало цікаво, що саме. Вона вже була така зла, що хотіла перехилитися через столик і вихопити записника в нього з рук.

— Док, — тихо звернулася до неї Ріццолі. — У вас є сестра?

Це несподіване питання спантеличило Мору, вона пильно подивилася на детектива, забувши про роздратування.

— Перепрошую?

— У вас є сестра?

— Чому ви про це питаєте?

— Я мушу знати.

Мора різко видихнула.

— Ні, у мене немає сестри. І ви знаєте, що мене в дочерили. Коли, у дідька, ви мені скажете, у чому тут річ?

Ріццолі та Фрост презирнулися.

Фрост закрит записника.

— Думаю, час їй показати.

* * *

Ріццолі першою пішла до виходу. Мора вийшла на вулицю, у теплу літню ніч, яку вогні патрульних машин перетворили на сліпучий карнавал. Тіло досі жило за паризьким часом, де зараз була четверта година ранку, і все вкривав легкий туман її виснаження: вечір здавався несправжнім, як поганий сон.

Літературно-художнє видання

ГЕРРІТСЕН Тесс

Двійник

Роман

Керівник проекту *В. А. Тютюнник*
Відповідальний за випуск *К. В. Озерова*
Редактор *В. М. Васильченко*
Художній редактор *В. О. Трубочанінов*
Технічний редактор *В. Г. Євлахов*

Підписано до друку 25.09.2018. Формат 84x108/32. Друк офсетний.
Гарнітура «FranklinGothic». Ум. друк. арк. 20,16. Наклад 5500 пр. Зам. №

Книжковий Клуб «Клуб Сімейного Дозвілля»
Св. № ДК65 від 26.05.2000
61140, Харків-140, просп. Гагаріна, 20а
E-mail: cop@bookclub.ua

Віддруковано у ПрАТ «Білоцерківська книжкова фабрика»
09117, м. Біла Церква, вул. Леся Курбаса, 4
впроваджена система управління якістю
згідно з міжнародним стандартом DIN EN ISO 9001:2000

Геррітсен Т.

Г37 Двійник : роман / Тесс Геррітсен ; перекл. з англ. О. Оксеніч. — Харків : Книжковий Клуб «Клуб Сімейного Дозвілля», 2017. — 384 с.

ISBN 978-617-12-4948-6

ISBN 978-0-345-54771-2 (англ.)

Мора Айлс бачила чимало страшних речей. Коли працюєш судмедекспертом, уже не боїся смерті. На секційний стіл потрапило тіло жінки, як дві краплини води схожої на Мору. Судмедексперта охопив справжній жах. Хто ця незнайомка? Загадкова сестра-близнючка? Чи це просто збіг? Але якщо так, то на кого насправді полював убивця: на цю дівчину чи на Мору? Можливо, це попередження? Час знайти відповіді на всі запитання, випередивши вбивцю та вийшовши на слід того, хто роками унікав правосуддя...

УДК 821.111(73)

Убивця вдирається в домівки самотніх жінок. Він не просто їх вбиває. Він виробляє з ними таке, через що здобув прізвисько Хірург... Душогуб ретельно відтворює стиль серійного маніяка, убитого два роки тому. А головною його ціллю стає остання жертва попередника, якій дивом удалося вціліти. Життя Кетрін Корделл знову під загрозою...

Минув рік з того дня, як детектив Джейн Ріццолі відправила за ґрати серійного вбивцю Воррена Гойта на прізвисько Хірург. Тоді вона дивом урятувалася від його скальпеля. І от на вулицях міста з'явився новий убивця. Він так само, як і Гойт, залишає на місці злочину акуратно складену нічну сорочку. Джейн здогадується, що в Хірурга з'явився асистент. А незабаром приходить звістка: Гойт втік із в'язниці. Злочинці об'єдналися. Детектив розуміє, що наступною жертвою має стати вона...

